

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL PRIKLAUSOMYBĖS KONSULTAVIMO PASLAUGŲ RIZIKINGAI IR ŽALINGAI ALKOHOLĮ VARTOJANTIEMS ASMENIMS TEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2018 m. rugsėjo 7 d. Nr. V-989
Vilnius

Įgyvendindamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 1.4.1 darbo „Gyventojų sveikos gyvensenos ugdymo sistemos keitimas, orientuojantis į sveikatinimą „nuo darželio“ 7 priemonę „Inovatyvių psichikos sveikatai stiprinti skirtų prevencijos priemonių diegimas“:

1. T v i r t i n u pridedamą Priklausomybės konsultavimo paslaugų rizikingai ir žalingai alkoholi vartojantiems asmenims teikimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas).

2. P a v e d u šio įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

3. R e k o m e n d u o j u savivaldybėms:

3.1. organizuoti savivaldybės teritorijoje Apraše nurodytų priklausomybės konsultavimo paslaugų rizikingai ir žalingai alkoholi vartojantiems asmenims teikimą;

3.2. Aprašo 14 punkte nurodytą informaciją apie priklausomybės konsultantus nuolat skelbti savivaldybės interneto svetainėje;

3.3. teikti priklausomybės konsultantams informaciją apie savivaldybės teritorijoje teikiamas socialines, sveikatos priežiūros, švietimo paslaugas, bendradarbiavimo galimybes su socialinių, sveikatos, švietimo paslaugų įstaigomis.

4. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2018 m. rugsėjo 15 d.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

PRIKLAUSOMYBĖS KONSULTAVIMO PASLAUGŲ RIZIKINGAI IR ŽALINGAI ALKOHOLĮ VARTOJANTIEMS ASMENIMS TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Priklausomybės konsultavimo paslaugų rizikingai ir žalingai alkoholi vartojantiems asmenims teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja konfidencialių priklausomybės konsultavimo paslaugų rizikingai ir žalingai alkoholi vartojantiems asmenims (toliau – alkoholi vartojantys asmenys) teikimo tvarką.

2. Aprašas netaikomas, kai priklausomybės konsultavimo paslaugų teikimas yra kitų teisės aktų reglamentuojamų paslaugų (pavyzdžiui, sveikatos priežiūros paslaugų) teikimo dalis.

3. Apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

3.1. **Priklausomybės konsultantas** – ne jaunesnis kaip 18 metų asmuo, išklauses priklausomybės konsultantams skirtus mokymus pagal neformalaus mokymo programą, suderintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka, arba kitus lygiaverčius mokymus, kurių lygiavertiškumas patikrintas sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka, ir turintis tai patvirtinantį dokumentą.

3.2. **Priklausomybės konsultavimo paslaugos** – priemonių, kuriomis teikiant individualias ir (ar) grupines konsultacijas siekiama padėti alkoholi vartojantiems asmenims mažinti vartojimą ar visai atsisakyti alkoholio, mažinti alkoholio vartojimo keliamą žalą asmeniui ir visuomenei, įskaitant alkoholi vartojančių asmenų šeimos narių konsultavimą dėl alkoholi vartojančio asmens keliamų problemų sprendimo būdų, visuma.

4. Alkoholi vartojančio asmens pageidavimu priklausomybės konsultavimo paslaugos gali būti teikiamos anonimiškai.

5. Priklausomybės konsultavimo paslaugų teikimas alkoholi vartojantiems asmenims turi būti grindžiamas abipuse pagarba, tarpusavio supratimu ir susitarimu.

II SKYRIUS PRIKLAUSOMYBĖS KONSULTANTŲ FUNKCIJOS, TEISĖS IR PAREIGOS

6. Priklausomybės konsultantų funkcijos:

6.1. informuoti alkoholi vartojančius asmenis apie alkoholio vartojimo riziką, keliamą žalą asmens ir visuomenės sveikatai ir gerovei;

6.2. motyvuoti alkoholi vartojančius asmenis sumažinti alkoholio vartojimą ir visai atsisakyti alkoholio, keisti alkoholio vartojimo sukeltą rizikingą elgseną, kreiptis pagalbos, ją priimti, gydytis alkoholio vartojimo sukeliamus psichikos ir elgesio sutrikimus bei kitas ligas;

6.3. stebėti alkoholi vartojančių asmenų alkoholio vartojimo sukeltos rizikingos elgsenos pokyčius ir juos informuoti apie galimybę gauti sveikatos priežiūros, socialines, kitas paslaugas, atitinkančias alkoholi vartojančių asmenų poreikius;

6.4. skatinti ir palaikyti alkoholio vartojimą nutraukusių arba sumažinusių asmenų motyvaciją gauti atkryčių prevencijos paslaugas;

6.5. tarpininkauti alkoholi vartojantiems asmenims, siekiant įtraukti juos į reabilitacijos, resocializacijos ir integracijos bei savipagalbos grupių programas, padėti jiems spręsti įvairias socialines, teisines, sveikatos ar kitas problemas (pavyzdžiui, užregistruoti pas specialistus, į kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas ir įstaigas);

6.6. atlikti kitas teisės aktų nustatytas funkcijas.

7. Priklausomybės konsultantų teisės:

7.1. gauti priklausomybės konsultavimo paslaugoms teikti reikalingą informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų jų veiklos klausimais;

7.2. atsisakyti teikti priklausomybės konsultavimo paslaugas, jei tai gali sukelti realų pavojų priklausomybės konsultanto ar alkoholi vartojančio asmens gyvybei.

8. Priklausomybės konsultantų pareigos:

8.1. nepriskirtais jo kompetencijai klausimais (t. y. tais, kuriais jis nebuvo apmokytas pagal Aprašo 3.1 papunktyje nurodytą mokymo programą) rekomenduoti alkoholi vartojantiems asmenims kreiptis į atitinkamos srities specialistą ar įstaigą;

8.2. bendradarbiauti su kitų įstaigų ir institucijų, organizacijų, kurios kompetentingos suteikti alkoholi vartojančiam asmeniui reikiamas paslaugas, specialistais;

8.3. užtikrinti asmens duomenų apsaugą ir priklausomybės konsultavimo paslaugų teikimo konfidencialumą;

8.4. kaupti, atnaujinti duomenis apie jų veiklos teritorijoje esančias įstaigas ir organizacijas, kurios alkoholi vartojantiems asmenims gali suteikti jiems reikiamą pagalbą;

8.5. viešinti informaciją apie savo veiklą, kad tikslinės grupės ir visuomenė galėtų pasinaudoti jų teikiamomis paslaugomis;

8.6. atlikti kitas teisės aktų nustatytas pareigas.

III SKYRIUS

PRIKLAUSOMYBĖS KONSULTAVIMO PASLAUGŲ TEIKIMAS

9. Alkoholi vartojančiam asmeniui kreipusis dėl priklausomybės konsultavimo paslaugų gavimo, priklausomybės konsultantas pagal kompetenciją įvertina konkrečios alkoholi vartojančiam asmeniui teiktinos pagalbos poreikį.

10. Įvertinęs konkrečios alkoholi vartojančiam asmeniui teiktinos pagalbos poreikį, priklausomybės konsultantas suderina su alkoholi vartojančiu asmeniu jo poreikius atitinkantį priklausomybės konsultavimo paslaugų teikimo planą, kuris gali būti tikslinamas arba jo įgyvendinimas nutraukiamas pasikeitus aplinkybėms (keičiasi alkoholi vartojančiam asmeniui teiktinų priklausomybės konsultavimo paslaugų poreikis, alkoholi vartojantis asmuo nesilanko pas priklausomybės konsultantą ir pan.).

11. Jei alkoholi vartojančiam asmeniui reikia specializuotos psichologo, teisininko ar kito specialisto pagalbos, priklausomybės konsultantas alkoholi vartojančio asmens sutikimu tarpininkauja, kad tokiam asmeniui būtų suteikta reikiama pagalba.

12. Teikdamas priklausomybės konsultavimo paslaugas, priklausomybės konsultantas pildo laisvos formos Priklausomybės konsultavimo paslaugų teikimo žurnalą, kuriame nurodo alkoholi vartojančio asmens kodą, sudarytą pagal statistinės apskaitos formoje Nr. 151-9/a „Lytiškai plintančios infekcijos, ŽIV nešiojimo ir ŽIV ligos epidemiologinio tyrimo protokolas“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. V-117 „Dėl lytiškai plintančių infekcijų, ŽIV nešiojimo ir ŽIV ligos epidemiologinės priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“, nurodytus kodo sudarymo reikalavimus, suteiktas paslaugas, jų apimtį ir trukmę. Pavyzdinę priklausomybės konsultavimo paslaugų teikimo žurnalo formą tvirtina Respublikinio priklausomybės ligų centro direktorius.

IV SKYRIUS

PRIKLAUSOMYBĖS KONSULTANTŲ SĄRAŠO SUDARYMAS

13. Respublikinis priklausomybės ligų centras, siekdamas informuoti institucijas ir visuomenę apie galimybę gauti priklausomybės konsultavimo paslaugas, sudaro priklausomybės konsultantų sąrašą (toliau – Sąrašas), į kurį priklausomybės konsultantai įtraukiami savanoriškumo pagrindu.

14. Pageidaujantis būti įrašytas į Sąrašą priklausomybės konsultantas Respublikiniam priklausomybės ligų centrui pateikia šią informaciją: savo vardą, pavardę, adresą korespondencijai, telefono numerį, elektroninio pašto adresą, kitus kontaktinius duomenis, kuriuos jis sutinka skelbti Sąraše, numatomą (-as) pagrindinę (-es) veiklos teritoriją (-as) ir darbo laiką. Šiuos duomenis ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jų gavimo dienos Respublikinis priklausomybės ligų centras įtraukia į Sąrašą, kurį jis nuolat skelbia savo interneto svetainėje.

15. Respublikinis priklausomybės ligų centras pašalina priklausomybės konsultanto duomenis iš Sąrašo priklausomybės konsultanto prašymu ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Priklausomybės konsultantų veikla gali būti finansuojama iš valstybės, savivaldybių biudžetų ar kitų teisėtų finansavimo šaltinių.
